

Vážené přítelkyně, vážení přátelé,

vidíme se spolu opět po 8 měsících. Scházíme se dnes, jak bývá naším zvykem, pravidelně na jaře a na podzim abychom zhodnotili naši činnost za uplynulé období a případně rozhodli o dalším vývoji našeho nezávislého spolku.

Tentokrát začnu trochu netradičně, tj. nebudu mluvit v úvodu našeho setkání o schůzové činnosti a práci výboru, ale začnu o letošním počasí, které velmi ovlivňuje chov našich včelstev. Když si promítneme jeho průběh, tak musím konstatovat, že bude asi něco pravdy na tom, že se jedná o klimatické změny, které nám přináší extrémní počasí a jeho prudké zvraty. Po teplém průběhu zimy a jara přišel chladný květen, a ten kdo má rojivější linie včel nebo později rozšířil svá včelstva, tak měl problémy s rojovou náladou. Rojů bylo i u nás docela hodně. Co se týká zdrojů snůšky, zde to bylo dosti rozdílné dle toho, kolik kde zapršelo. Po 12 letech v oblasti Mladé Boleslavi byla velice slušná snůška z akátů. Ty v jarním období nezmrzly a před jejich květem zapršelo a tak se dá konstatovat nadprůměrný výnos z této nektarodárné plodiny. Obecně se ale musí přiznat, co se týká snůšky a medných výnosů, pak musím konstatovat, že byly velmi rozdílné. V oblastech, kde byly alespoň místní, bouřkové srážky byla snůška velice dobrá, ale tam kde nezapršelo, byla snůška nevýznamná. Suché a horké léto nepřálo ani pozdní snůškám, protože plodiny uschly. Toto počasí nepřálo roztoči *Varroa destructor* a ani viry nebyly ve velkém rozsahu ve včelstvech k vidění (pozn. bohužel jen vir deformovaných křídel je zřetelně k rozeznání, ostatní viry nejsou moc opticky k rozeznání) nebo se neprojevily. Bohužel v posledním období letošního podzimu se tento příznivý trend obrátil a plně se projevila tříletá cyklicita vývoje roztoče *Varroa destructor* a už v srpnu a září byly velké spady. Dalo se to pozorovat i na chování včelařů, kteří se již koncem září začali zajímat o to, zda máme dostatek Varidolu a byla snaha ho použít již počátkem října, kdy teploty byly vysoké a včelstva ještě ve velké míře plodovala. Víte velmi dobře, a je to i v příbalové informaci tohoto přípravku, že použití Varidolu a účinnou látkou Amitraz není účinné, protože nepostihne roztoče v zavíčkovaných buňkách. Výbor proto ve spolupráci s naším nákazovým referentem rozhodl, že se tento přípravek hromadně použije až po 28.10.. U všech důvěrníků je tento přípravek k dispozici a je jen na každém svéprávném včelaři, zda si ho vyzvedne nebo zda použije nebo použil jiný postup v podzimním ošetření svých včelstev. Bohužel tento nařízený postup však nepostihuje v současné nákazové situaci skutečný stav ve včelstvech a ten, kdo neošetřoval včelstva v průběhu roku nebo ten kdo nerozchovával místní a časem prověřené linie včelstev a stavěl na dovezených matkách z jiné oblasti, může mít dnes nadměrné úhyny či je úplně bez včel. Je to důsledek obecně velkého infekčního tlaku okolí – vinou spolupůsobení minimálně tří až čtyř hlavních příčin. Jedná se o zhoršující se, řekl bych kriticky se zhoršující se životního prostředí tj. používání pesticidů, desikantů a jiných chemických látek v zemědělství, kdy se provádí plošné postřiky a tím dochází k zasažení včelstev i podprahovými množstvími těchto látek, dále jejich rezidua a jejich metabolity, které mají vyšší toxicitu než původní postřikové látky. Jsou vědecké práce,

kteřé zjistily i vzájemnou interakci mezi pesticidy, které se používají na ochranu hlavně řepky, a viry které jsou obecně jinak běžné ve včelí populaci. Při zhoršené imunitě a výživě včelstev pak tyto viry, kterých je v současnosti známo asi 19 druhů, za společného působení agresivní nosemy – Nosema cereanae způsobí, že včelař během 10 dnů až 1 týdne je bez včel, přestože skoro nic před tím nenasvědčovalo zhoršujícímu se stavu ve včelách a včelstva byla početně silná. Řada včelařů je pak velmi překvapená, že nemají na podzim ani co ošetřovat, jsou i tací, kteří zapálí fumigační pásky v domnění, že udělali pro svá včelstva maximum, a vlastně „ošetřují“ prázdné úly. Osobně se mi osvědčilo se zvýšenou pozorností sledovat včelstva, u kterých se objevují pokusy o loupež. A pokud se již objeví pokles počtu včel i při velkých plochách plodu, pak je lepší tato včelstva nezachraňovat a je lepší ztráty „přijmout už na podzim“ a tato včelstva utratit. Jinak se většinou stane to, že postupně se tato situace rozšíří do dalších okolních úlů.

Kritická situace s úhyny je v celé republice a dle mých znalostí a ohlasů známých včelařů se úhyny pohybují i nad 50 procent, v některých lokalitách jsou i 100 procentní. Velké úhyny zaznamenalo i Maďarsko, kde údajně mělo uhynout přes 550 000 včelstev. V Maďarsku a Rakousku je již Amitráz, což je účinná látka i našeho Varidolu, zakázaný i z důvodu toho, že je neúčinný. Dále se prokázalo, že Amitráz se metabolizuje na 2,4 dimetylanilin, což je vysoce karcinogenní látka a již v roce 2004 tj. před 15 lety se potvrdila výzkumy i synergita – (spolupůsobení) mezi amitrázem a neonikotinoidy a dnes se i objevuje vztah mezi neonikotinoidy a včelími viry. Pokud tedy tyto látky používáme, tak si vlastně sami po celá léta šlechtíme roztoče na odolnost, vnášíme do úlového prostoru další cizorodé chemické látky a tak žijeme na dluh, který nyní tvrdě platíme v podobě kolapsů včelstev a i celých stanovišť.

Nezbývá nám proto než pro další chov používat místní populace včel, které toto „peklo“ přežijí. Jedině místní linie matek zajistí maximální přizpůsobení se všem podmínkám chovu, klimatickým a nakažovým poměrům. Máme k tomu letos jedinečnou příležitost, protože se plně projeví přírodní výběr a zůstane jen to, co je životaschopné. Nekamuflujeme proto ztráty, řekněme již na rovinu, po pravdě a upozorněme na nebezpečnost neonikotinoidů. Fakt úhynů včelstev přivítejme, protože proběhne selekce na základní vlastnost a to je „přežívání včelstev“.

Protože je cesta chovu s minimem chemie či bez chemie v úlech velice i ekonomicky náročná, jsme rádi, že nás podporují místní samosprávy. Podařilo se zajistit nákup 4 kontejnerů speciálního, invertního krmiva pro včely zn. Apivital. Odebrali jsme tak cca 5700 kg. Prodávali jsme ho našim členům za dotovanou cenu 12,- Kč, přestože pořizovací cena bez dopravy je 20,- Kč a část byla prodávána za plnou cenu. Všichni zájemci byli vykryti a příští rok v této akci budeme pokračovat. Zvláštní poděkování patří také př. Ing. Miroslavu

Žahourkovi, za možnost distribuce a uskladnění kontejnerů krmiva a za obsluhu při odběru krmiva jednotlivými včelaři.

Nyní mi nezbývá než se zmínit i o dotacích a darech, které máme možnost čerpat od spřízněných měst a obcí. V letošním roce jsme obdrželi příspěvek na naši činnost od Mladé Boleslavi, Kosmonos, Hrdlořez, Karlovic, Bradlce, Nepřevázky, Židnevsí, Čisté, Pískové Lhoty, Hrubé Skály, Dalovic, Bukovna a Března. Peníze jsme čerpali na činnost, pokud tato dotace nebyla účelově vázána, a v případě Kosmonos a Mladé Boleslavi na nákup krmiv, jak jsem se již zmínil dříve. Poděkování za spolupráci při opylování zemědělských plodin patří i Zemědělské společnosti Bukovno a ZEA-LAND Roudný. Všem těmto našim příznivcům chceme tímto velice poděkovat. Postupně předáváme vyúčtování účelově vázaných dotací a doufáme, že i v příštím roce bude probíhat tato úspěšná spolupráce.

Nyní se vrátím k činnosti výboru, protože i tuto oblast naší činnosti dnes musíme projednat. Výbor se pravidelně měsíčně schází a řeší dříve mnou uváděné činnosti. Zda je naše snažení úspěšné, to musíte zhodnotit vy, naši členové. Hospodaření našeho spolku je také zodpovědné. Snažíme se o uspokojování potřeb včelařů, ale vždy se spoluúčastí včelaře, aby finanční prostředky, se kterými hospodaříme, byly využity na maximum a byla vždy dostatečná finanční rezerva. Podrobná zpráva za 9 měsíců letošního roku přednese př. Ing. Radoš v samostatné zprávě.

Nejen radostmi žije včelař. Bohužel v letošním roce došlo i k nemilé události, kdy příteli Jaroslavu Janovskému někdo zapálil přístřešek se včelami a tak došlo ke zničení celého stanoviště. Celkem shořelo 12 úlů i se včelami a dalším materiálem. Protože chceme tomuto příteli pomoci a náš svépomocný fond na tuto událost pamatuje, projednáme dnes ve zvláštním bodu naší valné hromady výplatu pomoci.

Bylo by toho ještě mnoho, o čem bychom mohli referovat. Věřím však tomu, že v diskuzi se vrátíme ke všem bodům a můžeme prodiskutovat další problematiku, která nás trápí.

Vážení přátelé, to by bylo ve stručnosti, co se odehrálo za uplynulé období v našem spolku. Na závěr mi prosím dovolte, abych vyjádřil přesvědčení, že náš spolek bude fungovat ku prospěchu nejen nás včelařů ale i našich včel.

V Mladé Boleslavi 23.11.2019

Ing. Jiří Šturma, předseda